

KOMUNIKAT PRASOWY nr 159/25

Luksemburg, 18 grudnia 2025 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-136/24 P | Hamoudi/Frontex

Skarga o zadośćuczynienie przeciwko Frontexowi w przypadku uproszczonego odesłania: Trybunał chroni skuteczność kontroli sądowej

Sąd powinien był dostosować ciężar dowodu i zbadać dowody posiadane przez Frontex w celu zapewnienia takiej kontroli

Obywatel syryjski, A. Hamoudi, twierdzi, że padł ofiarą uproszczonego odesłania na Morzu Egejskim po tym, jak w kwietniu 2020 r. przybył na grecką wyspę Samos, aby ubiegać się o azyl. Jego zdaniem organy greckie przymusowo odesłały go na morze, podczas gdy Frontex prowadził w tym czasie dwa działania operacyjne, a samolot wykonujący zadania na rzecz tej agencji nadzorował to zdarzenie. Ów obywatel syryjski wniósł do Sądu o zasądzenie na jego rzecz od Frontexu zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej miał doznać. Sąd odrzucił jego skargę z powodu braku jednoznacznych dowodów na to, że obywatel ten był obecny w trakcie owego odesłania, przy czym nie uwzględnił jego wniosków o nakazanie Frontexowi przedstawienia niektórych dokumentów znajdujących się w posiadaniu tej agencji na poparcie tej skargi. W wyniku odwołania Trybunał Sprawiedliwości uchylił postanowienie odrzucające tę skargę. Uznał, że Sąd nie zastosował prawidłowo zasad dotyczących ciężaru dowodu i postępowania dowodowego w kontekście zarzucanego uproszczonego odesłania, w którym brał udział Frontex. Biorąc pod uwagę trudność, a nawet niemożność zebrania przez ofiary takiego odesłania jednoznacznych dowodów na jego istnienie oraz fakt, że takie dowody mogą znajdować się w posiadaniu Frontexu, poszanowanie prawa do skutecznej ochrony sądowej wymaga dostosowania ciężaru dowodu. Tym samym, jeżeli wnoszący odwołanie, który twierdzi, że jest ofiarą uproszczonego odesłania, przedstawia okoliczności wystarczająco szczegółowe, konkretne i spójne, aby stanowić dowody prima facie, Sąd ma obowiązek zbadać sprawę w celu dokonania oceny prawdziwości tego odesłania i obecności wnoszącego odwołanie w trakcie tego odesłania. W tym przypadku Sąd powinien był zatem podjąć działania w celu uzyskania od Frontexu wszystkich istotnych informacji, którymi dysponuje ta agencja. Sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania przez Sąd, który będzie musiał wydać nowe orzeczenie z poszanowaniem prawa do skutecznej ochrony sądowej.

Alaa Hamoudi, obywatel syryjski, twierdzi, że w dniach 28 i 29 kwietnia 2020 r. padł ofiarą uproszczonego odesłania. Podniósł, że należał do grupy 22 osób, które 28 kwietnia 2020 r. przybyły na wyspę Samos w Grecji, aby ubiegać się tam o azyl. Jednak po ich przybyciu na miejsce policja lokalna skonfiskowała im telefony i przewiozła ich na plażę, gdzie owe osoby zostały zmuszone do ponownego wejścia na pokład łodzi, a następnie zostały odesłane na morze. Następnego dnia łódź tureckiej straży przybrzeżnej zabrała odnośne osoby na pokład i przewiozła je do Turcji. Zdaniem A. Hamoudiego podczas owego uproszczonego odesłania prywatny samolot obserwacyjny, obsługiwany przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex), kilkakrotnie przelatywał nad miejscem zdarzenia.

W ramach skargi do Sądu Unii Europejskiej A. Hamoudi wniósł o zasądzenie od Frontexu zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej miał doznać w wyniku uproszczonego odesłania, w którym, jak twierdzi, miał brać udział Frontex. Sąd, uznając, że dowody przedstawione przez A. Hamoudiego nie wykazały w sposób jednoznaczny, że był on obecny podczas tego uproszczonego odesłania, a zatem, że doznał krzywdy z tego tytułu¹ odrzucił jego skargę jako

oczywiście bezzasadną, przy czym nie uwzględnił jego wniosków o nakazanie Frontexowi przedstawienia niektórych dokumentów znajdujących się w jego posiadaniu na poparcie owej skargi. A. Hamoudi wniósł odwołanie do Trybunału.

W ogłoszonym dziś wyroku Trybunał uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd.

Trybunał uznał, że Sąd naruszył prawo A. Hamoudiego do skutecznej ochrony sądowej, nie stosując prawidłowo zasad dotyczących ciężaru dowodu i postępowania dowodowego w kontekście uproszczonego odesłania, w którym miał brać udział Frontex.

Trybunał przypomniał, że **Frontex**, jako część europejskiej straży granicznej i straży przybrzeżnej, ponosi odpowiedzialność prawną za działania, które kontroluje lub koordynuje. Ponadto rozporządzenie Frontex² nakłada na tę agencję **obowiązek zapewnienia** podczas tych działań **poszanowania praw podstawowych** oraz **zasady non-refoulement**.

Trybunał zauważył, że **prawo do skutecznego środka prawnego**, gwarantowane w art. 47 Karty praw podstawowych UE, **byłoby iluzoryczne, gdyby od ofiar uproszczonego odesłania** na obszarze, na którym Frontex prowadził operacje **wymagano, by przedstawiły one jednoznaczne dowody** na istnienie owego odesłania oraz na to, że były one obecne w jego trakcie. W chwili zaistnienia okoliczności faktycznych ofiary te znajdowały się bowiem w bardzo trudnej sytuacji, w której zgromadzenie takich dowodów było bardzo utrudnione, a nawet niemożliwe, i które to okoliczności mogłyby powodować przyznanie Frontexowi faktycznego immunitetu i zagrażać skutecznej ochronie praw podstawowych wspomnianych ofiar. Ponadto Frontex mógł znajdować się w posiadaniu informacji umożliwiających udowodnienie istnienia uproszczonych odesłań, biorąc pod uwagę jego zadanie polegające na gromadzeniu danych operacyjnych oraz spoczywający na nim obowiązek zapewnienia przestrzegania praw podstawowych podczas prowadzonych przez niego operacji.

W konsekwencji Trybunał uznał, że prawo do skutecznej ochrony sądowej wymaga **dostosowania ciężaru dowodu** w ten sposób, że osoba, która twierdzi, iż jest ofiarą uproszczonego odesłania, w którym brał udział Frontex, **nie musi przedstawiać jednoznacznego dowodu, ale jedynie dowód prima facie** na istnienie tego odesłania i obecność tej osoby w jego trakcie. Ponadto Trybunał orzekł, że w niniejszej sprawie pisemne zeznanie A. Hamoudiego oraz artykuł prasowy opisujący operację uproszczonego odesłania, którego, jak twierdzi, był on ofiarą, były wystarczająco **szczegółowe, konkretne i spójne**, aby stanowić taki dowód prima facie.

Trybunał uściślił, że **w przypadku przedstawienia takiego dowodu prima facie Sąd ma obowiązek zbadania sprawy w celu oceny prawdziwości** tego uproszczonego odesłania i obecności wnoszącego odwołanie w jego trakcie. Sąd powinien był zatem zastosować środki organizacji postępowania lub środki dowodowe w celu uzyskania od Frontexu wszystkich istotnych informacji, które posiada ta agencja, o co zwrócił się A. Hamoudi.

Trybunał uchylił zatem zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, z uwzględnieniem wymogów związanych ze skuteczną ochroną sądową potencjalnych ofiar uproszczonego odesłania.

UWAGA: Odwołanie od wyroku lub postanowienia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału. Co do zasady, odwołanie nie ma skutku zawieszającego. Jeżeli jest ono dopuszczalne i zasadne, Trybunał uchyla orzeczenie Sądu. Jeżeli stan postępowania pozwala na wydanie orzeczenia w sprawie, Trybunał może sam wydać ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie sporu. W przeciwnym razie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, który jest związany orzeczeniem Trybunału wydanym w ramach odwołania.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu

ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Postanowienie z dnia 13 grudnia 2023 r., *Hamoudi/Frontex*, [T-136/22](#) (zob. też [komunikat prasowy nr 188/23](#)).

² [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2019/1896](#) z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej.